

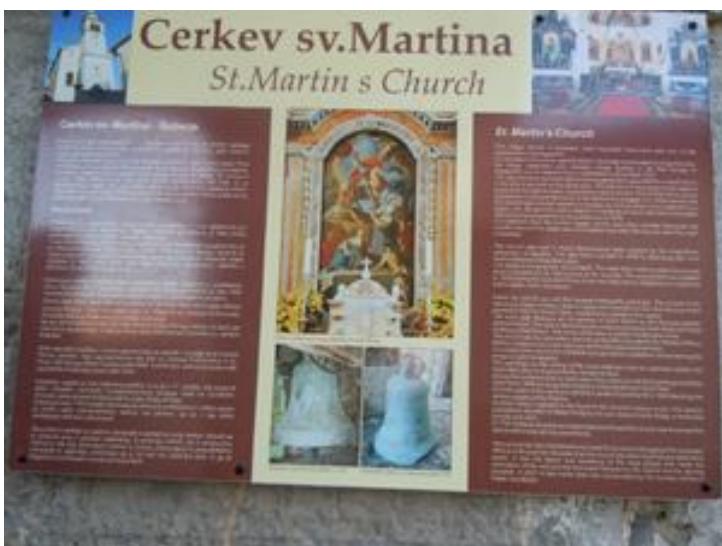
"Z Matijo Vertovcem v rojstni kraj slovenske himne", tradicionalni pohod od Šmarij do Podnanosa (Šembida, Sv. Vida)- sobota, 28.1.2012

Zbrali smo se na Poljšakovi brajdi, tako se imenuje kmetija v Šmarjah. Po tej poti naj bi Matija Vertovec, ki je 40 let kot duhovnik služboval v Podnanosu, hodil na obisk v rojstni kraj.

Pot nas je vodila skozi vas Gabrje, kjer nam je Damjan postregel s šilcem. Prav prijalo je, saj je bilo sicer zelo mraz in burje ni manjkalo!

Cerkev sv. Martina – Gabrje

Cerkev je najpomembnejši kulturni spomenik vasi in eno od središč velikega življenja. Posvečena je bila na angelsko nedeljo sv. Martini, zato Gabrje Ustno izročilo pravi, da je ta cerkev že trenja po vrsti, ki stoji na tem mestu. Prva cerkev je bila lesena, a so jo podrli in zgradili novo cerkev, ki pa je bila premajhna, zato so jo posvetili podri in zgradili novo cerkev, ki stoji še danes. Se danes ni nadomestilo z veljo. Vsi so v vermo zagotovo, da je bila sedanja cerkev obnovljena in razširjena 1670 leta. Govor se, da so sedajo cerkev zidali okrog prejnjega in šele, ko je bila sedicena, naj bi manjšo podri.

Predoba cerkev

Cerkev je bila postavljena v slogu kraške renesanse, ki se je zgledovala po mnogih drugih cerkvah, takratnih v Oglejskem Ogledskem arhitektura je dala petčas. Cerkev domujejo dva zvonova, in sicer romanski Rumanček (narečno imenovan po Hieronim) iz leta 1399 in mlajši iz leta 1538, ki je po mnogih težavah le nekaj s svoj pot v zvonik in nadomestil prejšnja dva, katere so italijanski vojaki odpalili in nikoli vrnili. Zvon nosi napis deloma v slovenščini, deloma v latinščini: Sveti Martin prosi za nas.

Ombranjo cerkev razkriva nekaj zanimivih poslikav. Poslikave v prezbiteriju (Sreca Marjino, Srce Jezusovo, Čaščenje sv. Reinfrijevega telesa) je leta 1902 naslikal Simon Ogrin, ki je poslikal stavljenice cerkev v slovenskem prostoru. Glavni oltar krasil oltarna slika posvečena sv. Marlinu-delu baročnega slikarja Antonija Parola. Oltar obrabljata kipa sv. Petra in sv. Antona Puščavnika in sv. Antonia Parola. Oltar obrabljata kipa sv. Petra in sv. Antona Puščavnika in sv. Antonia Parola. Oltar obrabljata kipa sv. Petra in sv. Antona Puščavnika in sv. Antonia Parola. Na levih strani cerkve je stranski oltar Materje božje rožnega vence, na desni pa oltar Srca Jezusovega. V njej ob vhodu stoji krstni kamen s podobo sv. Janeza Krstnika.

Autor starejših poslikav v svodu glavne ladje je neznan, novejše pa je naredil Tomaz Jamšek. Nad spovednicama sta slike sv. Antonija Puščavnika in sv. Petra, del slikarja Matja Ozbiča iz leta 1886. Vzdolž sten cerkev pa boste našli upodobitev Krizčevega pota iz leta 1804.

Omembje vredna je tudi nagrobnna plošča, ki jo je v 17. stoletju dal postaviti eden videnjih cerkevnikov domačega dostojanstvenika svojega časa na Gorškem, domačin Janez Krizaj svojemu očetu Matiju Krizaju. Gabrje je leta 1740 postal samostojna cerkvena postojanka in vaska cerkev je dobila naziv zakramentalne cerkve, kar pomeni, da se v njej lahko podeljujejo cerkveni zakramenti.

Cerkev Sv. Martina v Gabrijah

Gaberje

Erzelj

Gremo proti Gočam, kjer nas čaka okrepčilo.

Še zadnja etapa poti, do Podnanosa.

